

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA

Muusikaosakond

koolimuusika õppekava

Marju Varblane

**KUJUNDAVA HINDAMISE EELISED KOKKUVÕTVA
HINDAMISE EES VIULIÕPPES NÕO MUUSIKAKOOLI
ÕPILASTE JA NENDE VANEMATE HINNANGUL**

Bakalaureusetöö

Juhendaja: lektor Sirje Medell

Lubatud kaitsmisele.....

Viljandi 2015

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1. TEOREETILISED LÄHTEKOHAD	6
1.1. Hindamisest muusika-alases huvihariduses Eestis	6
1.2. Eesti ja Ungari muusikapedagoogide seisukohti muusikahariduse andmisel	7
1.3. Kujundava hindamise mõiste tähendus ja ajaloolis-filosoofiline kujunemine	8
2. TÖÖ METOODIKA JA VALIM	10
2.1. Uurimismeetodi ja valimi kirjeldus	10
3. TULEMUSED JA JÄRELDUSED	12
3.1. Esimese etapi küsitluse tulemused	12
3.2. Teise etapi küsitluse tulemused	15
3.3. Järeldused	16
KOKKUVÕTE	18
ABSTRACT	19
KASUTATUD KIRJANDUS	20
LISAD	22
Lisa 1 Esimese etapi küsimustik lapsevanemale	22
Lisa 2. Esimese etapi küsimustik õpilasele	25
Lisa 3. Teise etapi küsimused lapsevanemale	27
Lisa 4. Teise etapi küsimustik õpilastele	28

SISSEJUHATUS

Niisama vana kui on kool, on ka õpilase hindamine koolitunnistusel. Õpetajad on läbi aegade pidanud andma õpilastele tunnistusi edasijõudmise, käitumise ja hoolsuse kohta ning seda on pidanud vajalikuks ka lapsevanemad. (Käis 1928, lk. 129)

Hindamise mõiste tähistab korrapärast info kogumist õpilase arengu kohta, saadud teabe analüüsi ning tagasiside andmist. Hindamine kui õppeprotsessi lahutamatu osa on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Kujundav hindamine keskendub õpilase edasijõudmise võrdlemisele tema varasemate õpitulemustega, kirjeldades õigel ajal õpilase tugevaid ja nõrku külgi ning sisaldades ettepanekuid järgnevateks tegevusteks, mis toetaksid tema arengut. (RT 2011)

Traditsiooniliselt on hindamine toimunud eksami, tunnikontrolli, tasemetööde ja koduste tööde kontrollimise ehk õppimise järel, kuid seda saab käsitleda avatumalt. Haridusvaldkonnas on maailma eri piirkondades leidnud kasutust järgmised ideed:

- * õppija enesehindamine kui hindamise üks vorme
- * hindamise tulemuseks on tagasiside, mitte number
- * hindamine info kogumisena õppija lähtetaseme ja arenguprotsessi kohta.

Eelneva loetelu põhjal tähistab kujundav hindamine enamasti hinnete panemist - õppeprotsess on korraldatud viisil, mis algab ühisest eesmärkide seadmisest, kaasates igapäevase suhtluskultuuri ja mitmesuguste info kogumise ja tagasisidestamise võimalused. (Jürimäe, Kärner, Tiisvelt 2014, lk 5)

1990. aastatel võeti kujundav hindamine (ingl. k. *formative assessment*) algselt kasutusele Ameerika haridussüsteemis, et toetada raskustesse sattunud õpilasi, kuid üsna kiiresti laienes see üldiseks hindamismeetodiks. 1998. aastal läbiviidud uuringute tulemuse põhjal järeldasid Black ja William, et kujundava hindamise kasutamisega kaasnes õppetulemuste märgatav paranemine, sest:

- * õpieesmärgid arutati õpilastega läbi
- * õpilased said oma töö kohta sagedast tagasisidet, mis aitas neil aru saada, kuhu olid nad õppeprotsessis jõudnud
- * õpilased kaasati hindamisse
- * õpilastele anti üksikasjalikke selgitusi, mida nad saavad teha, et õppetulemused paraneksid. (Tiisvelt, Semidov 2011)

Erinevalt kujundavast hindamisest rakendatakse kokkuvõtvat hindamist (ingl. k. *summative assessment*) õppeprotsessist lahus ning see toimub teatud perioodi (teema, peatükk, kooliaasta) lõpus, kui hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi sellel ajahetkel, st. antakse hinnang õppeprotsessi tulemuslikkusele. Kuigi õppeprotsessis kasutatakse nii kujundavat kui kokkuvõtvat hindamist, domineerib koolisüsteemis kokkuvõttev hindamine. Eelkõige seetõttu, et numbriline hinne päevikus on õppetöö nähtav tulemus, mille eest õpetaja vastutab. Samuti võtab kokkuvõttev hindamine õpetajalt vähem aega. (Õppekava 2015)

Olles muusikaõpetaja ja noortejuhina töötanud erinevates koolides ja väga erineva taustaga õpilastega, olen kokku puutunud hindamisprobleemidega. Kasutades oma igapäevatoos Nõo muusikakoolis aktiivõppemeetodeid, olen püüdnud leida alternatiive numbrilisele hindamisele. Praegu Nõo muusikakoolis kehtiva viiuli põhiõppekava järgi peab õpilase esinemist numbriliselt hindama kolmel korral õppeaasta jooksul. Õppeaasta on jagatud neljaks veerandiks ning iga veerandi lõpus saavad õpilased tunnistuse, kus läbitud aine võetakse kokku koondhinnena, mis omakorda kujuneb veerandi jooksul saadud vähemalt kolmest numbrilisest hindest. Seda korda järgivad kõik Nõo muusikakooli õpetajad. Mina aga olen käesoleva õppeaasta jooksul praktiseerinud kujundavat hindamist, mis küll ei välista numbrilist hinnet, kuid on suunatud pigem suulisele tagasisidele ja arutelule koos õpilasega. Veerandi ainukese numbrilise hinne, mille märgin tunnistusele, määravad õpilased arutelu käigus endale ise, toetudes minu poolt eelnevalt selgitatud kujundava hindamise põhiküsimustele: 1. Mida olen hästi teinud? 2. Mida ja kuidas oleks vaja veel teha, et saavutada parem tulemus? 3. Kas ma olen oma tehtud tööga (harjutamisega) rahul?

Tuginedes isiklikule kogemusele ja nii Eestis kui Euroopas tavakoolides läbi viidud uuringute tulemustele, olen jõudnud tänaseks küsimuseni, kas kujundava hindamise kasutamine viiuliõppes loob lastele arenguks paremad tingimused kui nõ traditsiooniline ehk kokkuvõttev hindamine?

Käesoleva uurimustöö eesmärk on välja selgitada, kuidas suhtuvad kujundavasse hindamisse viiuliõppes nii õpilased kui nende vanemad. Tuginedes uurimustöö eesmärgile otsin vastuseid järgmistele küsimustele:

1. Kuidas suhtuvad õpilased kujundavasse hindamisse viiulitunnis?
2. Kui kasulikuks peavad kujundavat hindamist viiuliõppes lapsevanemad?

Bakalaureusetöö esimeses peatükis antakse ülevaade muusikahariduse põhiprintsiipidest muusikakoolis ning selgitatakse kujundava hindamise mõistet. Tuuakse välja seni läbiviidud hindamissüsteemide uurimused üldharidus- ja muusikakoolides.

Teises peatükis kirjeldatakse valimit ja selle koostamise lähtepunkte. Antakse ülevaade andmete kogumise meetoditest ja tegevuskavast ning esitatakse andmete analüüs.

Kolmandas peatükis antakse ülevaade uuritavate (seitse viiuliõpilast ja neli lapsevanemat) poolt täidetud küsimustike tulemustest ning tehakse kokkuvõtavad järeldused. Uurimus viidi läbi Nõo muusikakooli viiuliõpilaste ja nende vanemate hulgas.

1. TEOREETILISED LÄHTEKOHAD

1.1. Hindamisest muusika-alases huvihariduses Eestis

Riikliku huviharidusstandardi (RTL 2007) kohaselt põhineb huvikoolis õpetamine õppijate individuaalsete eripärade arvestamisel. Seejuures peaks hindamine toimuma vastvalt vajadusele, põhinema eri tagasiside andmise viisidel ja enesehindamise suunamisel, julgustamaks, motiveerimaks ja toetamaks õpilast tema arengus. Eelpool toodust saab järeldada, et silmas on peetud kujundavat hindamist, mitte üldhariduskooli tavapraktikas levinud kokkuvõtvat hindamist. Samas on põhikooli riiklikus õppekavas (RT 2011) eraldi välja toodud kujundav hindamine, mis näeb ette õpilase hindamist õppeprotsessi kestel nii kirjaliku kui suulise tagasisidega kirjeldades õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi õigel ajal ja võimalikult täpselt. Õpimotivatsiooni tõstmiseks, eneseanalüüsi ning eesmärgiseadmise oskuse arendamiseks tuleb luua võimalus, kus õpilane saab nii ennast kui kaaslasi hinnata (*ibid*).

Koolis peetakse kokkuvõtvat hindamist oluliseks, kuna trimestri/veerandi ja õppeaasta hinnete põhjal on kerge koguda kvantitatiivset infot õpilaste ja õpetajate töö tulemuste kohta. Saadud infot saab kasutada riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil võrdlemiseks ja analüüsiks. Selline lähenemine aga võimaldab võrrelda ühekülgset, jättes välja eri tasandite kvaliteetid, nt ei arvesta see õpilaste lähtetaset (linna- ja maakoolid) ega väärtusta tööd, mida teevad maakoolide õpetajad vähemvõimekate õpilastega. (Jürimäe, Kärner, Tiisvelt 2014, lk 10-11)

Eestis on uuritud kujundava hindamisega seotud probleeme peamiselt põhikoolis ja gümnaasiumis. (Alver 1996, Pakosta 2012, Punnar 2001). Ulatuslikuma uuringu korraldas Tartu Ülikooli Haridusuuringute ja õppekavaarenduse keskus 2011. aastal, mis hõlmas kaheksat kooli põhikooli- ja

gümnaasiumiastmes. Poolel valimist oli kujundava hindamise kogemus olemas, poolel puudus. Uuringus küsitleti õpetajaid, õpilasi ja lapsevanemaid. Uuringu tulemusena on kujundava hindamisega rahul koolid, kus seda kasutati. Sõnalist hindamist kasutati peamiselt algklassides ja gümnaasiumis numbrilisele hindele täiendavalt. Õpilaste tagasisidest selgus, et negatiivne hinnang anti õpikogemusele, mille keskmeks oli hinne ja positiivsena toodi välja pigem õppimise protsessi. (Jürimäe, Kärner, Lamesoo 2011, lk. 6-10)

Hindamispraktikat Lõuna- ja Lääne-Eesti muusikakoolides on uurinud Madli Metste (2012). Töö tulemusena selgus, et hindamisel kasutab 22 kooli 5-pallist hindamissüsteemi ja viis kooli 10-pallist hindamist. Õpetajate ja õpilaste hinnangul on mõlemas süsteemis puudujäämisi ning mõlemad osapooled pidasid parimaks sõnalist hinnangut (*ibid*).

Õigeaegne ja konstruktiivne sõnaline hinnang on muusikaõpingutes, eriti instrumendiõppes väga olulisel kohal. Muusikapsühholoog J.A.Sloboda (2007, lk 195-196) näeb õppimise põhitingimustena: 1) eesmärkide seadmise ja säilitamise võimet (ehk motivatsiooni), 2) kordust ja 3) tagasisidet. Hinnangu andmine ehk tagasiside (n. ö. "julgestus") on õppeprotsessi väga oluline, sest õppida tasub vaid õigeid võtteid.

Vastavalt Huvikooli seadusele (RT 2007) määratletakse muusikakooli haridusasutusena, mis loob noortele võimalused huvihariduse omandamiseks, omakultuuri ja keele viljelemiseks ning isiksuse arenguks.

1.2. Eesti ja Ungari muusikapedagoogide seisukohti muusikahariduse andmisel

Koorijuht ja muusikaõpetaja Laine Randjärv nendib, et kuigi muusikakooli näol on seaduse järgi tegemist huvikooliga ning kõrvaltvaataja võibki pidada sealset tööd käsitööringi sarnaseks kooliväliseks tegevuseks, õpitakse neis siiski kinnitatud õppekavade järgi ning järgmisse klassi jõuab õpilane alles pärast vajalike eksamite sooritamist. Tänapäevases Eestis pööratakse muusikaharidusele kordades vähem tähelepanu kui üldharidusele tervikuna. Samuti ei väärtustata muusikaõpetajaid võrdselt teiste valdkondade õpetajatega. (Randjärv 2015)

Viljandi Muusikakooli direktor Tonio Tamra (2013) leiab, et muusikakoolid peaksid olema osaks ühtsest haridussüsteemist, kus kehtivad ühesed reeglid ja kokkulepped annavad õpetajatele võrdsed

õigused ja kohustused. Huvikooliõpe võimaldab aga tegeleda lapsega rohkem, kuna rühmad on väiksemad ja õppekavas on ette nähtud individuaaltunnid.

Ungaris on muusikahariduse probleeme on sügavuti uurinud Z. Kodaly ja Bela Bartok (Kadar *et al.* 1994), kelle 1956.-1982. aastal avaldatud artikleid sobib kasutada praegugi, kirjeldamaks muusikahariduse problemaatikat Eesti kontekstis. Artiklis "Muusika lasteaias" märgib Kodaly, et kultuuris nagu looduseski toimuvad arengud pika aja jooksul. Sama võib kohaldada ka koolisüsteemile, kus muusikaõpetus peaks algama juba algastmes, et akadeemiasse jõuaksid juba rahvakultuuriteadlikud noored interpreedid ja heliloojad. Kõigist aga ei peagi saama tipptasemel muusikuid ja heliloojaid. Algastme muusikaõppe laiem eesmärk on koolitada muusikat väärtustavaid ja sellest aru saavaid elanikke ehk tuleviku publikut, kes oskab hinnata oma maa muusikat ja selle esitajaid. Teise aspektina on muusikakasvatusel oluline roll inimese rütmitaju, kuulmise, keskendumisvõime ja harjumuste väljakujunemisel ja arengul. Vaimne ja füüsiline tervis saab laulmise ja pillimängu poolt mõjutatud lisaväärtusena. (*ibid.*, lk. 175-190)

1.3. Kujundava hindamise mõiste tähendus ja ajaloolis-filosoofiline kujunemine

Testid ja eksamid on klassikalised õpilase arengu mõõtevahendid haridussüsteemis, see ilmne vorm arengu hindamiseks on tuntud kui „kokkuvõttev hindamine“ (ingl. k. *summative assessment*), mida kasutavad ka vanemad ja tööandjad. Et kujundav hindamine oleks tõeliselt efektiivne, peab see vastama õpilaste vajadustele. Klassiruumis, kus kujundav hindamine on olulisel kohal, hindavad õpetajad õpilaste teadmisi sagedasti ning mitmel eri moel. See võimaldab neil kohandada õpetamist iga õpilase vajadustest lähtuvalt, aidates neil paremini saavutada kõrget taset. (Looney 2005, lk 1).

Varaseimaks kujundava hindamise kasutuselevõtjaks võib pidada Antiik-Kreeka filosoofi Sokratest (u.470 – 399 e.Kr), kes küsis oma õpilastelt uurivaid ja provotseerivaid küsimusi ning kasutas saadud vastuseid mõõtmaks õpilaste teadmiste taset ja ning planeerimaks edasist õppetööd – see on ka põhiline kujundava hindamise tunnus. Kuigi õpetajad on kaua kasutanud nii sokraatilist kui ka teisi sarnaseid, mõtestatud küsimustel põhinevaid meetodeid, on mõiste „kujundav hindamine“ (ingl. k. *formative assessment*) suhteliselt uus. Tänapäevases praktikas aga viidatakse Michael Scrivenile, kes 1967. aastal võttis kasutas mõisted „kujundav“ (ingl. k. *formative*) ja „kokkuvõttev“ (ingl. k.

summative) hindamine, väljendamaks erinevust hindamiseks vajalike andmete kogumisel ning saadud informatsiooni edasisel kasutamisel (Greenstein 2010).

Kujundava ehk õppimist toetava hindamise peamiseks eesmärgiks on juhtiva iseõppija kasvatamine (Jürimäe, Kärner, Tiisvelt 2014, lk 137), kes on veendunud, et õpetaja tõepoolest huvitub sellest, millest ja kuidas ta mõtleb selle asemel, et oodata „õigeid“ vastuseid. Õpilased tunnevad, et neil on lubatud mõelda iseenda jaoks ning nad võivad jagada oma arusaamist õpitavast, mis tekitab neis liikumapaneva jõu iseenda jaoks õppida (Brookhart, Moss, Long 2008). Seesama liikumapanev jõud ongi minu arvates motivatsioon, mida Diltsi (1998) järgi on tavaliselt seletatud „jõu, stiimuli, või mõjuna“, mis paneb inimest või organismi teatud viisil käituma või reageerima.

Eelpooltoodud teoreetiliste allikate põhjal olen koostanud kokkuvõtva tabeli kujundava ja kokkuvõtva hindamissüsteemi võrdlemiseks:

Kujundav ehk õpilast toetav hindamine	Traditsiooniline ehk kokkuvõttev hindamine
Toimub õppimise käigus.	Toimub õppetsükli lõpus.
Õppija saab tagasisidet oma õppimise kohta õppimise kestel.	Õppija saab tagasisidet õppimise kohta pärast õppimist.
Õpetaja teeb kindlaks vajakajäämised ja annab korrigeerivat, õppimist toetavat infot, mis võimaldab õppimist parendada.	Õpetaja korrigeeriv info ei aita õpilasel paremini õppida.
Soodustab enesehindamise oskuste kujunemist õpilastel.	Enesehindamise oskused arenevad üksikutel õpilastel.
Soodustab õpilase enesejuhtimise oskuste arengut.	Ei ole suunatud enesejuhtimise oskuste täustamiseks.
Ei eelda aga samas ei välista numbrilist hinnet.	Eeldab numbrilist hinnet.
Kvaliteedi parendamine.	Kvaliteedi kontrollimine.

2. TÖÖ METOODIKA JA VALIM

2.1. Uurimismeetodi ja valimi kirjeldus

Uuritavateks olid Nõo muusikakoolis minu viuliklassis õppivad seitse viiuliõpilast vanuses 9-14 aastat. Küsimustele vastasid kaks I klassi, kaks II klassi, üks V klassi ja kaks VI klassi õpilast. Seitsmest lapsevanemast kolm ei osalnud uuringus.

Andmed kogusin kahes etapis anonüümsete valikvastustega ja avatud küsimustega ankeetküsimustikega nii õpilastelt kui nende vanematelt. Mõõtevahendi valiidsust palusin hinnata käesoleva töö juhendajal ja Valga Maavalitsuse haridus- ja sotsiaalosakonna haridus- ja kultuuritalituse peaspetsialist-inspektoril. Mõlemapoolsel hinnagul olid küsimused üheselt mõistetavad ja teemakohased, seega küsimustikke ei muudetud.

Esimene etapp leidis aset novembris-detsembris 2014, mil ankeetidele vastas seitse õpilast vanuses 9-14 aastat ja neli lapsevanemat. Soovisin kaardistada hetkeolukorra, et oleks võimalik võrrelda arengutendentsi nelja kuu jooksul. Lapsevanematelt palusin ühtlasi senisest enam jälgida lapse suhtumist viiuliõpingutesse, st. kuidas kujundav hindamine on lapse arengule mõjunud. Enne ankeetide saatmist kirjutasin kõigile lapsevanematele e-kirja, kus tutvustasin oma uuringut ja palusin nende abi uuringu läbiviimiseks, samuti küsisin luba laste kaasamiseks uuringusse. Lisaks vestlesin lapsevanematega ka telefonitsi, kus selgitasin täiendavalt minu töö eesmärki. Kummalegi grupile andsin täitmiseks küsimustiku, mille kuuest küsimusest kattusid viis. Erinev oli laste ja vanemate ankeetides viimane küsimus.

Küsimused olid enamjaolt kaardistava iseloomuga, fikseerimaks hetkeolukorda seoses lapse koduse harjutamistavaga, suhtumisega erialatundi, arusaamaga numbriliste hinnete tähendusest viiepallisüsteemis ning tulevikuplaanidest. Õpilased vastasid viiele valikvastustega küsimustele ja

ühele avatud küsimusele koosmängutunnis. Lapsevanematele saadetud ankeedis oli neli valikvastustega, millest üks vajab põhjendamist ning kaks avatud küsimust. Ankeedid olid anonüümsed.

Küsimustiku koostas programmi Google Docs abil ja viite ankeedi asukohale saatsin lapsevanematele e-kirjaga, mille järel sain vastused neljalt lapsevanemalt. 2014. a detsembris helistasin veel vanematele, kes ei olnud minu poolt määratud tähtajaks ankeeti tagastanud, kuid sellegipoolest ei vastanud kolm lapsevanemat küsimustele. Kõik seitse õpilased täitsid ankeedi koosmängutunnis.

Teine etapp leidis aset 2015. aasta aprillis, mil saatsin e-kirja teel lapsevanematele kolm küsimust, saamaks tagasisidet minu poolt rakendatud kujundava hindamise toimimisele.

Õpilased täitsid kolmest küsimusest koosneva ankeedi erialatunnis (ankeedi küsimuste koostamisel võtsin eeskujuks ankeedi Madli Metste (2012) bakalaureusetööst).

Lapsevanematelt küsisin nende hinnangut kujundava hindamise tulemuslikkuse ja meeldivuse kohta nii nende endi kui laste arvates. Lastelt küsisin, kuidas nad saavad aru minu hindamispõhimõtetest, st. mille järgi hindan, kas nad on sellega rahul ja mida nad hindamise juures muudaksid.

3. TULEMUSED JA JÄRELDUSED

3.1. Esimese etapi küsitluse tulemused

Küsitluse eesmärgiks oli kaardistada lapsevanemate arusaam numbrilistest hinnetest, selgitada välja lapse kodused harjutamistavad, suhtumise viiuliõpingutesse praegu ja ka tulevikuperspektiivis (vt. Lisa 1). Ankeetküsitlusest võttis osa neli lapsevanemat seitsmest. Siin alapeatükis on toodud küsimuste vastused ja nende analüüs.

Lapsevanemate poolt täidetud esimese küsimustiku (vt. Lisa 1) vastused kohaselt harjutavad õpilased kodus keskmiselt kolmel kuni neljal päeval nädalas.

Üsna ühesugune arusaam on vanematel numbriliste hinnete tähendusest:

"5" - *väga hästi, lugu on selge, esitab kindlalt.*

"4" - *midagi on jäänud õppimata, esitab vigadega, võiks olla pisut parem.*

"3" - *pole üldse õppinud, vilets tulemus, pole kodus harjutanud, kuid tunnis on midagi külge jäänud.*

"2" - *midagi on väga halvasti, ilmselt pole kohal käinud ja polegi midagi ette näidata*

Neljast vanemast kolm vastas, et nende laps teab ja otsustab ise, millal harjutab, samas, kui üks laps harjutavat peamiselt enne esinemist ja ka siis tuletab ema talle seda meelde.

Viiulitundi läheb õpilane kõikide vanemate hinnangul väga hea meelega. Põhjendusena tõid nad välja, et *laps ei ole kunagi öelnud, et ta tundi minna ei taha; pole pannud tähele vastumeelsust; tund ja õpetaja on tore.*

Kõik vanemad soovivad, kuid ei nõua, et laps õpiks muusikakoolis 7. klassi lõpuni teda seejuures igati toetades. Üks vanem märkis ka, et näeb oma last edasi õppimas muusikakeskkoolis/-kõrgkoolis ning

tulevikus võiks ta töötada viiuliõpetajana või orkestrandina.

Viiuliõpetaja peaks olema vanemate arvates järjepidev, nõudlik, loominguline ja sõbralik. Samuti märgiti, et õpetaja peaks olema hea psühholoog ning looma tunnis positiivse ja motiveeriva õhkkonna. Kõik vastanud soovivad, et nende laps osaleks koolivälistes tegevustes - esinemised väljaspool kooli, osalemised laagrites ja festivalidel.

Õpilaste arusaam numbrilistest hinnetest erineb vanemate poolt märgitust. Lapsed on hinnete selgitamisel ka põhjalikumad - neile on see ka ju olulisem küsimus. Kui suurem osa lastest kirjeldas hinnet üldisemalt, tunni kontekstis, siis üks õpilane lähtus veerandihindest ja üks õpilane konkreetse loo esitamisest kontserdil. Järgnevalt toon välja laste kirjeldused hinnetele:

"5" - *kõige parem; hea; väga hea; olen õnnelik, sest sain looga hästi hakkama; olen harjutanud väga tublisti; väga hea ja õnnestunud veerand.*

"4" - *hea; enam-vähem õnnestunud veerand; olen harjutanud, kuid saab ka paremini; peaaegu hea; olen rahul, et suutsin normaalselt ära mängida.*

"3" - *nüüd on vähemalt lugu mängitud; halb; väga halb; pole harjutanud piisavalt; halvasti läinud veerand.*

"2" - *väga halb; pole kordagi mänginud (harjutanud); kõige halvem; liiga halb; ei ole üldse rahul, tahan selle ära parandada.*

Kodusest harjutamisest on lastel ja vastanud vanematel ühesugune arusaam. Kui uuringus oleks osalenud kõik vanemad, oleks olnud siin huvitav võrrelda laste ja vanemate vastuste kattuvust, kahjuks aga kolm vanemat ei osalenud uuringus, mistõttu võrdlust ei saa täiel määral esitada.

Kaks last mängib kodus viiulit iga päev, kaks last viiel kuni seitsmel päeval nädalas ja kolm last mängib kolmel kuni neljal päeval nädalas. Neist andmetest lähtudes harjutavad viiuliõpilased kodus nädalas keskmiselt kolmel kuni neljal päeval. See tulemus kattub ka vanemate vastustega. Õpetajana olen sellise tulemusega väga rahul, sest tunnis arutades on õpilased valdavalt öelnud, et nad ei mängi kodus sel päeval, kui on viiulitund. Viiulitunde on igal kahel päeval nädalas, seega kokkuvõttes võtavad õpilased viiuli kätte tegelikult peaaegu iga päev. Kindlasti tuleb ette nädalavahetusi, mil nad ei saa mängida ning tegelikult on see isegi hea, sest lapsel peab puhkuseaega ka olema!

Peaaegu kõik õpilased märkisid, et teavad ja otsustavad ise, millal viulit harjutavad. Üks õpilane vastas, et harjutab siis, kui ema-isa meelde tulevad. See tulemus kattub täielikult vanemate antud vastustega. Mõned lapsed märkisid lisaks, et soovivad rohkem vanemate toetust ning viis last seitsmest märkis lisaks, et harjutavad rohkem siis, kui läheneb esinemine. Üks õpilane soovis, et õpetaja koostaks harjutamisgraafiku.

Kõige huvitavam oli minu jaoks lugeda vastuseid, mis anti küsimusele nr.4 - "Tavaliselt lähen ma viiulitundi.....". Kolm õpilast vastas, et lähevad viiulitundi väga hea meelega. Üks laps täiendas, et väga hea meelega läheb siis, kui on kodus hästi harjutanud ja mitte eriti hea meelega siis, kui on olnud pikk koolipäev. Üks laps märkis, et käib viiulitunnis sellepärast, et ema-isa tahavad. Teine õpilane märkis vastuseks: "*mitte eriti hea meelega, kuna igatsen vanat õpetajat ja vanat õpetamismeetodit*". Minu antud vastusevariantidele lisas üks õpilane veel omapoolse: "*tavalise tujuga, mitte kurb, kuid mitte ka väga hea meelega*".

Viiuliõpinguid soovisid muusikakooli 7. klassi lõpuni jätkata kõik vastanud. Üks laps märkis lisaks, et tahab edasi õppida kõrgema astme muusikakoolis. Tulevikuvisioonina märkisid nooremate klasside (I-IV) õpilased, et tahavad saada viiuliõpetajaks ning üks vastanutest kirjutas, et ta ei tea, kelleks soovib saada. Vanema astme õpilased (V-VII) arvasid, et tore on osata mingit pilli mängida ja omandada hea mänguoskus. Üks õpilane kirjutas, et viiul on huvitav pill ning see (mänguoskus) võib elus kasuks tulla. Küsimustik, millele vastasid õpilased, leiab käesoleva töö Lisast nr. 2.

2014. aasta sügisel viiuliõpetajana tööle asudes hakkasin juhendama kõiki eelmiste õpetajate õpilasi. Täna saan öelda, et uue õpetajaga (õpetamismeetod ja hindamine) harjumine võtab õpilasel aega vähemalt kuus kuud, kuid mida kauem on laps pilli õppinud, seda pikem on ka harjumisaeg. Esimese etapi küsitlus toimus novembris, kui koolis oli käidud vaid kolm kuud. See ilmselt on põhjuseks, miks vastused üsna eriilmeliseks kujunesid.

3.2. Teise etapi küsitluse tulemused

Kui esimese etapi küsimustiku abil kaardistasin esialgsed hinnangud ja seisukohad, siis teise etapi küsimustik suunas nii lapsi kui vanemaid õppetööle tagasi vaatama ja ennast analüüsima. Mõlemale grupile andsin vastamiseks kolm küsimust (vt. Lisa 3 ja 4).

Uuringus osalenud lapsevanemate hinnangul on kujundav hindamine motiveeriv, ei tekita lapses hirmu/vastumeelsust tunni eest ning laps saab arusaadavamat tagasisidet oma sooritusele. Rõhutati hindamise objektiivsust ning suunatust pigem korrektsele mängule kui hindele. Kujundavat hindamist pidas üks lapsevanem loomulikuks osaks protsessist ning teine kirjutas, et niisugune hindamismeetod aitab lapsevanemat rohkem, kuna hinne näitab kõigest hetketaset.

Teise küsimusega uurisin, kuidas minu poolt kasutatav kujundava hindamise meetod meeldib vanemate hinnangul lastele. Kõik vanemad kirjutasid mulle lisaks, et konsulteerisid selle küsimuse juures oma lapsega, et vastus õige oleks. Toon siin välja mõned arvamused:

"Motiveerib oluliselt rohkem kui hindeline süsteem. Ei tekita asjatuid pingeid".

"Laps ütleb, et võrreldes eelmise õpetajaga annad Sina talle rohkem suulist tagasisidet. Talle meeldib kujundav hindamine siis, kui tal ei ole eriti hästi välja tulnud, st. numbriliselt nõrk hinne jääb panemata. Kui hästi läheb, meeldib talle "viit" ka kirjalikult saada".

" Laps on väga rahul - enda sõnul ei ole tal tundi minnes pinget numbrilise hinde saamise pärast ning kui õpetaja annab tagasisidet, siis see toob välja konkreetset tehtud vead või kui õpetaja kiidab, siis samuti objektiivselt".

Kui kolm vastanut kiitsid süsteemi, siis nagu ühest vastusest selgus, on lapsed harjunud rohkem kokkuvõtva hindamisega ning soovivad näha head hinnet päevikus. Neljas lapsevanem vastas samuti, et lapsed on harjunud hindeid saama numbritena ning et nende jaoks olevat tähtis, et hinded oleksid suurepärased.

Kolmanda küsimusega uurisin otseselt kujundava hindamise eelistamist. Vanemate vastused olid siin väga sarnased. Toodi ühiselt välja pinge- ja stressivabadus, hea tuju, lapse enesejuhtimisvõime kasv harjutamisel, suur edasimineku pillimängus.

Õpilastelt küsisin, kas nad on aru saanud, kuidas ja mille järgi neid tunnis hindan. Esitan siinkohal mõned vastused:

"Ta hindab selle järgi, kui palju sa kodus harjutad".

"Õpetaja hindab, kas oled kodus harjutanud, kas oled harjutanud neid asju, mida oleks vaja ja kas oled seda ka parandanud. Natuke püüdlikkust ka".

"Koduse harjutamise, arenemise järgi ja sa täidad tunnis antud ülesandeid".

Teise ja kolmanda küsimusega uurisin, kas õpilased on rahul sellega, kuidas ma neid hindan ning mida nad muudaksid hindamise juures.

Vastused jagunesid kaheks - osad õpilased, kellele meeldib, et hindeid päevikusse ei märgita, ning et selline hindamismoodus on aus, kuna igaüks ise saab oma hinnet määrata. Teine osa kirjutas, et üldjoontes selline hindamine meeldib, aga et hindeid võiks rohkem saada, kuid ise endale hinnet panna ei tahaks. Siin ilmneb õpilaste valmisolek oma õppimise eest vastutus võtta - osadele on see rohkem omane, teised näevad õiglase hindaja rollis pigem õpetajat. Hinnete saamine päevikusse muutub lapse jaoks oluliseks siis, kui seda ka kodus küsitakse, samuti on hinnete küsimus olulisem vanemate klasside õpilastele, sest nemad on kokkuvõtva hindamisega kokku puutunud kauem kui näiteks kolmanda klassi laps.

3.3. Järeldused

Käesolevat uurimust läbi viies otsisin vastuseid kahele küsimusele, mis on otseselt seotud minu töökeskkonnaga Nõo muusikakoolis viiuliõpetaja ametis. Kahes etapis viiekuulise intervalli järel küsitlesin oma viiuliõpilasi ja nende vanemaid.

Eelpooltoodud tulemuste ja teoreetiliste lähtepunktide toel võin öelda, et vastus esimesele uurimisküsimusele: *"Kuidas suhtuvad õpilased kujundavasse hindamisse viiulitunnis?"*, joonistub välja õpilaste antud vastustest üsna selgelt.

Mida vähem on laps kokku puutunud kokkuvõtva hindamisega, seda enam on ta valmis tegema koostööd õpetajaga ning võtma vastutuse õppimise eest endale. See on ka üks olulisemaid eesmärke, mille poole kujundava hindamise rakendamisel püüeldakse Jürimäe, Kärneri ja Tiisvelti järgi (2014, lk 137). Õpilaste vastustest selgus, et nad soovivad hinnet numbrina päevikusse siis, kui see on väga hea, muul juhul aga mitte - seega tunnistab laps, et nõrgem numbriline hinne põhjustab temas pinget ja

stressi. Eelnenud õppeaasta jooksul andsin igale lapsele õiguse ise endale hinne panna, mille seejärel märkisin tunnistusele. Peab tunnistama, et lapsed hindavad enda tehtud tööd väga õiglaselt ning ma olin nõus kõikide pakkumistega - siin on tegemist konkreetse õpilase kaasamisega protsessi hindamisse ning talle vastutuse võtmise võimaldamiseks. Vaid üks laps kirjutas, et ta ei tahaks ise endale hinnet määrata. Õpilaste soovist saada numbrilisi hindeid pigem siis, kui need on väga head, kinnitab ka Tartu Ülikooli Haridusuuringute ja õppekavaarenduse keskuse poolt 2011 a. läbi viidud uuring (Jürimäe, Kärner, Lamesoo 2011).

Viidates Blacki ja Williami uuringule (Tiisvelt, Semidov 2011), kinnitavad ka minu uuringus osalenud lapsevanemad kujundava hindamise eeliseid kokkuvõtva hindamise ees. Minu teine uurimisküsimus: "*Kui kasulikuks peavad kujundavat hindamist viiuliõppes lapsevanemad?*", leidis ühest kinnitust kõigi uuringus osalenud lapsevanemate poolt. Toodi välja õppetöö pingevaba õhkkond ning lapse hea tuju, hüpe arengus, iseseisvus ja motivatsioon harjutada viiulit kodus teda selleks mõjutamata. Samuti kirjutas mitu vanemat, et laps kinnitas õpetajapoolset sagedast objektiivset tagasisidestamist, ning et hindest olulisemaks peavad nad keskendumist protsessile ja vahetut suhtlemist õpilase-õpetaja-kodu vahel.

KOKKUVÕTE

Antud uurimustöö eesmärgiks oli teada saada Nõo Muusikakooli viiuliõpilaste ja nende vanemate hinnang kujundavale hindamisele kokkuvõtva hindamise ees. Selleks koostasid kaks küsimustikku, mille andsin nii lastele kui nende vanematele vastamiseks viiekuulise intervalli järel - esimese küsimustiku abil, mille jagasin uuritavatele 2014. aasta novembris, kaardistasin esialgsed hinnangud ja seisukohad hindamisele ja lapse kodused harjutamistavad. Teisele küsimustikule vastasid uuritavad 2015. aasta märtsis-aprillis. Uuringus osales seitse õpilast ja neli lapsevanemat.

Esimene uurimisküsimus käsitleb viiuliõpilaste suhtumist kujundavasse hindamisse viiulitunnis. Uuringu tulemusena võib kinnitada, et kujundava hindamise rakendamine viiuliõppes on õpilaste poolt soovitud ja eelistatud kokkuvõtva hindamise asemel. Neil meeldib, et saab ise omale numbrilise hinde määrata ning sellega omada vastutust ja tunnetada oma iseseisvust. Samuti töid vanemate klasside õpilased välja, et selline hindamissüsteem on õiglane, st. et hinnatakse protsessi, õpilase panust harjutamisse, mitte sooritust (esinemine hindelisel kontserdil).

Teise uurimisküsimusega soovisin välja selgitada lapsevanemate hinnangut kujundava hindamise kasulikkusele viiuliõppes. Küsitluste tulemusena kinnitasid vanemad, et kõnealune hindamissüsteem meeldib neile ja sobib nende lastele. Eelkõige rõhutati stressivaba õhkkonda, lapse kiiret arengut ning motiveeritust pilliga tegeleda. Tähtsaks peeti ka õiglase, vahetu ja piisava tagasiside andmist lapsele nii tema õnnestumiste kui vigade kohta.

Seega võib käesoleva uurimistöö tulemusena jätkata viiuliõppes kujundava hindamise rakendamist, kuna hindamismeetodi otstarbekus ja kasutegur on leidnud kinnitust nii õpilaste kui nende vanemate poolt.

ABSTRACT

The aim of this bachelor's thesis "Advantages of formative assessment in estimation of violin students and their parents instead of summative assessment" is to find out how violin students studying in Nõo music school and their parents do like formative assessment.

An overview of the term *formative assessment* will be given in the theoretical part of the thesis. In this part will be given an explanation about musical education in hobby school as well.

The data used in the thesis was collected during the period of November 2014 - April 2015 by the author of this research. This research involved seven violin students and four parents. Two questionnaires were given to the group of violin students who studying in Nõo music school and their parents. First questionnaire had six questions with the intention to map initial opinions of students and their parents with regard to assessment and learning process. These answers gathered during November-December of 2014. Second stage of the research followed in March-April of 2015 while the same group of students and parents took part who were involved in first round.

The results showed that almost all individuals who were involved to this research, do prefer formative assessment instead of summative assessment. The reasons students exteriorized were about fair system of assessment and importance of process instead of one examinative performance at the end of period of studies. Most important aspect parents pointed out related to preferring formative assessment was peaceful and joyful learning with no stress because of marks. They noted that children took initiative for rehearsing at home by themselves and they have inner motivation to practice violin at home.

For a conclusion there will be reason to affirm, that using formative assessment in violin studies support students more and the process of improvement have bigger effect than using only summative assessment system.

KASUTATUD KIRJANDUS

Alver, L. 1996. *Hindamisprobleemidest tänapäeva koolis*. Tartu Õpetajate Seminar. [Lõputöö]. Tartu

Brookhart, S. Moss, C. Long, B. 2008. *Formative Assessment That Empowers*. <http://www.ascd.org/publications/educational-leadership/nov08/vol66/num03/Formative-Assessment-That-Empowers.aspx>, (14.11.2014).

EESTI. 2015. *Muusika- ja kunstikoolid*. <https://www.eesti.ee/est/kontaktid/muusikakoolid>, (04.04.2015).

EML. 2015. Eesti Muusikakoolide Liit. <http://www.muusikakoolid.ee/index.php?valik=sisu&sisutekst=23>, (04.04.2015).

Dilts, R. 1998. *Motivation*. <http://www.nlpu.com/Articles/artic17.htm>, (10.11.2014).

Greenstein, L. 2010. *What Teachers Really Need to Know About Formative Assessment*. <http://www.ascd.org/publications/books/110017/chapters/The-Fundamentals-of-Formative-Assessment.aspx>, (14.11.2014).

Huviharidusstandard. RTL 2007, 27, 474 <https://www.riigiteataja.ee/akt/12809661>, (03.04.2015).

Huvikooli seadus. RT I 2007, 4, 19 <https://www.riigiteataja.ee/akt/12776187>, (11.11.2014).

Jürimäe, M., Kärner, A., Lamesoo, K. 2011. *Kujundava hindamise projekti I etapi uurimistulemuste aruanne*. http://www.curriculum.ut.ee/sites/default/files/sh/kujundav_hindamine_i_aruanne.pdf, (11.11.2014).

Jürimäe, M., Kärner, A., Tiisvelt, L. 2014. *Kujundav hindamine kui õppimist toetav hindamine*. Tartu: Eesti Ülikoolide Kirjastus.

Kadar, G. 1994. *Kas tahame iseseisvuda ka kultuuriliselt... Valimik Ungari mõtlejate kultuuri iseseisvumise alaseid artikleid*. Tallinn: Haridustöötajate Koolituskeskus, lk. 119-199.

- Kõlar, A.** 2015. *Muusikaharidus Eestis*. [Loengukonspekt].
<http://www.ema.edu.ee/urveli/Eesti%20muusikaelu%20K09%20materjali.pdf>, (04.04.2015).
- Käis, J.** 1928. Õpilaste hindamisest, katsetest ja koolitunnistustest. *Kasvatus*, nr 3, lk. 129.
- Looney, J.** 2005. *Formative Assessment: Improving Learning in Secondary Classrooms*. – OECD: Policy Brief, november 2005, p.1 <http://www.oecd.org/edu/cei/35661078.pdf>, (14.11.2014).
- Metste, M.** 2012. *Muusikakoolide hindamissüsteemide võrdlus Lõuna-Eesti ja Pärnu regiooni koolide põhjal*. Tartu Ülikool. [Bakalaureusetöö]. Viljandi.
- Pakost, H-L.** 2012. *Kujundava hindamise rakendamine erineva staažiga õpetajate igapäevatoös*. Tartu Ülikool. [Bakalaureusetöö]. Tartu.
- Punnar, N.** 2001. *Hindamine – kas, miks ja kuidas*. Tartu Õpetajate Seminar. [Diplomitöö]. Tartu. *Põhikooli riiklik õppekava*. RT I 14.01. 2011,1 <https://www.riigiteataja.ee/akt/129082014020>, (03.04.2015).
- Randjärv, L.** 2015. *Muusika-aastal muusikaharidusest*. <http://arvamus.postimees.ee/3093455/laine-randjarv-muusika-aastal-muusikaharidusest>, (04.04.2015).
- Sloboda, J.** 2007. *Muusikaline meel. Kognitiivne muusikapsühholoogia*. Scripta Musicalia.
- Tamra, T.** 2013. *Muusikakoolide tulevikust*. <http://kultuur.err.ee/v/muusika/arvamus/39998218-b79d-416b-b458-b9a3547d6673>, (04.04.2015).
- Tiisvelt, L., Semidov, K.** 2011. *Kujundav hindamine kui võimalus*. <http://koolielu.ee/info/readnews/106547/kujundav-hindamine-kui-voimalus>, (03.04.2015).
- ÕPPEKAVA.** 2015. *Hindamine, enesehindamine, tagasiside*. http://www.oppekava.ee/index.php/Hindamine,_enesehindamine,_tagasiside, (10.04.2015)

LISAD

Lisa 1 Esimese etapi küsimustik lapsevanemale

Kujundav ehk õppimist toetav hindamine tähendab õppeprotsessi läbiviimist koostöös õpilasega ning selles protsessis on oluline roll ka tema perel. Olen läinud seda teed, et numbriline hindamine ei oleks ainus tagasiside viis õpingute edenemisest õpilasele. Seetõttu koosneb tund praktilisest viiulimängust, eesmärkide seadmisest, iseenda tegevuse ja sooritus(t)e analüüsi, grupitunnis kaasõpilase analüüsi ja omavahelise õpetaja-õpilase rollimänguni välja. Olen sellist metoodikat praktiseerinud seni noorteprojektides ning Elleri koolis rühmatunde läbi viies. Hetkel huvitabki mind kujundava hindamise mõju individuaalõppes, st. kuivõrd toetab selline metoodika noort viiulimängijat tema õpingutes.

Alljärgneva ankeedi vastuste abil soovin kaardistada hetkeolukorra - kahe kuu jooksul on teie laps osalenud erialatundides, mis on metoodiliselt erinevad võrreldes varasemate aastatega. Seetõttu on praegu mõistlik võrrelda praegust möödunuga.

2015. aasta aprillis, kui minu rakendatava metoodikaga on õpilased kokku puutunud veidi üle poole aasta, saab teha järeldused, mis toimus, mis mitte ja mis vajaks ümbervaatamist. Olen väga tänulik, kui saate mind ses uurimisprotsessis aidata.

Palun teil ühtlasi jälgida oma lapse tegutsemist, perioodil november 2014 - aprill 2015, et seejärel mulle sarnase küsimustiku abil tagasisidestada, kuidas kirjeldatud hindamissüsteem tema õppimist (suhtumist pilliharjutamisse) on mõjutanud.

Ankeedi vastused on anonüümsed, tulemused kajastuvad koondtabelis minu lõputöös, mille 2015. aasta kevadel heameelega kõikidele kaasaaitajatele tutvumiseks ka saadan.

1. Tavaliselt mängib/harjutab laps nädalas viiulit

- Iga päev
- 2 päeval
- 3-4 päeval
- 5-6 päeval
- Ei tea

2. Minu jaoks tähendab, kui minu laps saab (viiulitunnis) hinde "5", "4", "3", "2"

Kirjuta iga hinde kohta märksõna või selgitus - mis infot iga hinne just Sinu jaoks kajastab

5	
4	
3	
2	

3. Kui laps harjutab kodus viiulit, siis:

Vali üks või mitu sobivat

- Tavaliselt tuletan talle meelde, et on tarvis harjutada
- Ta teab ja otsustab ise, millal harjutab
- Teeb ta seda peamiselt enne esinemist
- Ta täidab harjutamispäevikut
- Mulle tundub, et õpetaja võiks anda lapsele harjutamisgraafiku
- Kiidan ja/või premeerin teda selle eest (taskuraha/TV vaatamine vms)

4. Tavaliselt läheb laps viiulitundi:

(vastamine jätkub järgmises alapunktis)

- Väga hea meelelega
- Mitte eriti hea meelelega
- Ärevusega
- Ta ei taha eriti minna

4a. Palun põhjenda eelmist vastust

.....

5. Soovin, et mu laps jätkaks viiuliõpinguid

Vali üks või mitu sobivat

- Vähemalt muusikakooli 4. klassi lõpuni
- Vähemalt muusikakooli 7. klassi lõpuni
- Õpiks edasi muusikakeskkoolis/muusikakõrgkoolis
- Hakkaks tööle viiulimängijana/viuliõpetajana (orkester, ansambel jms)
- Mul puudub konkreetne nägemus
- Kui ta soovib jätkata, toetan igati, aga ei nõua

6. Viuliõpetajale on mul järgmised ootused:

Palun kirjuta 3-5 (või enam) märksõna, mis viuliõpetajat tema töös iseloomustaks

Aitäh!

Lisa 2. Esimese etapi küsimustik õpilasele

1. Minu jaoks tähendab hinne "5", "4", "3", "2"

5	
4	
3	
2	

2. Tavaliselt harjutan/mängin viiulit

- Iga päev
- 2 päeval
- 3-4 päeval
- 5-6 päeval

3. Kui harjutan kodus viiulit, siis:

- Tavaliselt tuletab ema/isa mulle meelde, et peaksin harjutama
- Tean ja otsustan ise, millal harjutan
- Märgin iga harjutamiskorra harjutamispäevikusse
- Soovin, et õpetaja annaks mulle harjutamisaegadega tabeli
- Soovin, et ema-isa mind rohkem toetaks
- Tahaksin ise rohkem otsustada, millal ja kui palju mängida
- Harjutan siis, kui meelde tuleb
- Harjutan siis, kui läheneb esinemine
- Eriti ei harjuta, sest.....

4. Tavaliselt lähen ma viiulitundi:

- Väga hea meelelega
- Sest ema-isa tahavad
- Mitte eriti hea meelelega
- Ärevusega
- Ma ei tahagi üldse minna

5. Tahan viiuliõpinguid jätkata:

- Vähemalt muusikakooli 4. klassi lõpuni
- Vähemalt muusikakooli 7. klassi lõpuni
- Tahan õppida edasi muusikakeskkoolis/muusikakõrgkoolis

6. Tahan edasi õppida, sest:

- Tahan hakata tööle viiulimängijana (orkestris, ansamblis, solistina)
- Tahan hakata tööle viiuliõpetajana
- (kirjuta ise).....

Lisa 3. Teise etapi küsimused lapsevanemale

Tere!

Seekordse kirja teemaks on mu lõputöö. Möödunud aasta novembris saatsin lingi küsimustele, millega soovisin teada saada teie arvamust seoses hindamisega õppetöös. Aitäh teile, kes te küsimustiku täitsite!

Tänaseks, kus ma olen ligi 5 kuud eesmärgistatult rakendanud õpetamisel kujundavat hindamist, soovin kuulda teie tagasisidet. Siin on ankeedi teine osa, mis koosneb vaid kolmest küsimusest ja need on siin:

- 1. Kuidas hindate kujundava hindamise tulemuslikkust?**
- 2. Kuidas selline hindamissüsteem meeldib teie hinnangul lastele?**
- 3. Kuidas selline hindamissüsteem meeldib teile?**

Palun saatke vastused mulle hiljemalt 9. aprilliks.
Hindan teie panust väga!

Aitäh!

Lisa 4. Teise etapi küsimustik õpilastele

1. Kas oled aru saanud, kuidas ja mille järgi õpetaja sind põhipilli tunnis hindab? (Selgita)
2. Kas oled rahul sellega, kuidas õpetaja sind põhipilli tunnis hindab? (Selgita)
3. Mida muudaksid selle juures, kuidas õpetaja sind hindab?

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina _____ Marju Varblane _____
(*autori nimi*)

(sünnikuupäev: _____14.04.1983_____)

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose Kujundava hindamise eelised kokkuvõtva hindamise ees viiuliõppes Nõo muusikakooli õpilaste ja nende vanemate hinnangul.

_____
(*lõputöö pealkiri*)

mille juhendaja on _____lektor Sirje Medell_____,
(*juhendaja nimi*)

- 1.1.reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;
- 1.2.üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.
2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Viljandis, **17.05.2015**